12. oktoober 2012

INFOLEHT

Põlva Ühisgümnaasium

Number 2 (52)

Direktor kiidab

- **Seenenäituse korraldajaid:**

18.-20. septembrini oli Põlva ÜG laboris seenenäitus. Seenenäituse korraldamise eestvedaja oli õpetaja Urve Lehestik ning näituse jaoks käisid seeni korjamas 9.b ja 10.b klassi õpilased.

- **Põlva maakonna koolide 10.-12. klasside õpilaste jalgpalli meistrivõistlustel edukalt osalenud õpilasi:**

18. septembril 2012 toimusid Lootospardi staadionil Põlva maakonna koolide 10.-12. klasside neidude ja noormeeste jalgpalli meistrivõistlused.
Põlva ÜG neiude võistkond saavutas I koha. Võistkonda kuulusid Maris Punga, Hedvig-Helen Saare, Carina Koppel, Kadi Suits, Helen Kask, Karin Orro, Merili-Helen Lehiste, Vaivika Nikandrova, Mari Abel.
Noormeeste 1. võistkond saavutas I koha. Võistkonnas mängisid Ragnar Käsk, Andre Kukk, Mihail Važnõi, Marek Puik, Oliver Jõgeva, Temari Nuuma, Jorgen Rüütli, Brain Ziukson, Karl-Markus Põldma.
Noormeeste 2. võistkond saavutas II koha. Võistkonda kuulusid Raiko Rudissaar, Alvar Tint, Sander Mandel, Andreas Rikken, Taavi Tilgre, Henri Hiiend, Robin Oberg, Karl-Magnus Rebane, Hendrik Varul ja Samuel Puna.
Õpilasi juhendasid õpetajad Lidia Petrova ja Valeri Zlatin.

- **Põlva maakonna koolide 6.-9. klasside õpilaste jalgpalli meistrivõistlustel edukalt osalenud õpilasi:**

20. septembril toimusid Lootospargi staadionil Põlva maakonna koolide 6.-9. klasside jalgpalli meistri-võistlused.

Tüdrukute I võistkond saavutas III koha ja II võistkond 9. koha. I võistkonnas mängisid Grete Sikk, Reti Patrail, Merilin Viilop, Liisi Anete Mark, Hanna Lattik, Liisbeth Sütt, Johanna Treier.

- **Eesti Koolispordiliidu meistrivõistlustel valikorienteerumises edukalt osalenud õpilasi:**

28. septembril toimusid Vooremäel Eesti Koolispordiliidu MV valikorienteerumises. Meie kooli 17 liikmeline võistkond esines igati tublilt, sest koju toodi üle mitmete aastate gümnaasiumide arvestuses I koht. II koha saavutas Väska Gümnaasium ja III koha Hugo Treffneri Gümnaasium.

Põlva ÜG võistkonda kuulusid Anne Serv, Martin Zvirblis, Oliver Jõgeva (indiviuaalarvestuses **I koht**), Ander Adamson, Getter Matto (individuaalarvestuses **II koht**), Martin Sults, Karl-Jürgen Pall. Villu Serv, Esko Vanahunt, Helle Leis (individuaalarvestuses **III koht**), Kelly Mattus, Kelli Nurm, Laura-Liis Kütt, Kairiin Märtson (individuaalarvestuses **I koht)**, Johanna Laanoja, Kristiin Kalle, Kerten Matto.

Õpilasi juhendas õpetaja Karin Vassil.

Looduslapsed teadmistejahil Soomaal

Juba 10 aastat on Põlva ÜG 11.b õpilased alustanud oma kooli-aastat 3-päevase looduslaagriga Eestimaa erinevates paikades. Imelist loodust on enda jaoks avastatud küll Matsalu rahvuspargis, aga ka Vormsil. Seekord peatusime pikemalt Soomaa rahvuspargi aladel.

Oma avastusretke alustasime 6. septembri hommikul aga Loode-Eestist Nõvalt. Päris põnev oli ette kujutada, et kunagi loksus seal meri. Esimeses peatuspaigas ootas meid ees aga kurb vaatepilt- neli aastat tagasi metsatulekahjus kannatada saanud mets. Meie giid Silja Silver rääkis, et poisid olid ATV-dega metsa all ringi sõitnud ja sädemest saigi kõik alguse. Tulekahju käigus hävis ligi 800 hektarit metsa, mille kahju hinnati 200 miljoni eesti kroonini. Koos puudega hukkusid loomulikult ka teised elusolendid – metsa alustaimed ja loomad. Mitmed loomaemad langesid oma poegi tule eest kaitstes ühes nendega tuleroaks. Selles raagus metsas viibides jõudis meile pärale teadmine loodusliku koosluse ja elu haprusest.

Mööda liivaseid nõlvu üles - alla liikudes, jutte kõrest, omaaegsetest sõjaväebaasidest, taas metsapõlengutest ja -päästjate kangelastegudest kuulates jõudsime Perakülla RMK Nõva loodusmajja. Kuna sealt kandist lendavad paljud rändlinnud üle, siis on majas nööride külge riputatud rändlindude maketid, mis alt nöörist tõmmates nende lindude häälitsusi jäljendavad.

Mõtlemapanev oli ühine arutelu teemal, kuidas inimene on end ise kaitsetuks muutnud. Ilma elektrita ei suudaks me enam toime tulla ja me võõrdume üha enam ja enam loodusest.

Kogusime teadmisi meres oleva sügava Neugrundi meteoriidikraatri kohta. Neugrundi madaliku leidsid juba viikingid, ent samuti hakati leidma omapäraseid kive- bretšasid, mis viitasidki meteoriidikraatri lähedalpaiknemisele. Neugrundi kraater on umbes 540 miljonit aastat vana ja selle läbimõõt on ligi kilomeeter, tegemist on ühega maailmas paremini säilinud kraatritest.

Teel mere äärde kõndisime munakivisillutisega teel, mille äärde jäid palumetsad, kus leidus hulgaliselt mustikaid ja pohli. Oh, neid oli tõesti palju! Retkejuht Silja rääkis pikalt loodusest, turistide emotsioonidest ja arvamustest Eesti looduse kohta ning see oli väga kuulamapanev. Arvatavasti kõik mõistsid, kui õnnelikud saame olla, et meil on looduslikku metsa ning teisi looduskauneid paiku vastupidiselt paljudele riikidele.

Muinasjutumetsa sisenedes tegime peatuse Soovide Puu juures, kuhu said kõik oma soovi sisse sosistada ja loodetavasti võttis puu igaüht ka kuulda. Nagu iseenesest moodustus meie klassi ühine suur kalliring! Vaatasime veel natuke metshaldja valdustes ringi, kuulasime meie retkejuhi südantsoojendavaid muinasjutulisi legende ja ühtäkki leidsime, et päkapikud olid meile sõpruse märgiks puu alla kingituseks komme pannud. Vaat kui tore! Tähendab, olime omaks võetud! Randa jõudes olime kõik väga rahul, sest meri näitas küllaltki tormist nägu ja lained olid mitme meetri kõrgused. Nõva kandis mererand laulab, kuna liivaterad on nii ümarad, et üksteise vastu hõõrdudes tekitavad laulu meenutava sahina. Laulu saab tekitada mererannal jalgu lohistades, vahel võib aga ka tuul liiva keerutades muusikat tekitada. Meie kahjuks ühtegi muusikapala ei kuulnud, sest märg rannaliiv kontserti ei korralda. Peale merevõlude nautlemist olid paljud ka vaatamata kummikute kandmisele natukene ligunenud, kuid see ei häirinud kedagi. Kaaluti isegi ujumaminekut, kuid selleni siiski esimesel päeval ei jõutud.

Jätsime hüvasti Siljaga, kes on meie paljude rännakute jooksul oma mõtlemapanevate lugudega olnud üks toredamaid retkejuhte. Sooje sõnu saime ka vastu, sest ta polevat omakorda nii südamlikke noori matkamas veel kohanud.

Kiidusõnadest uhketena leidsime ennast seejärel Eesti kõige loodepoolsemas punktis, Põõsaspea neemel bretšasid katsumas ja tormituult trotsimas.

Õhtusöögiajaks jõudsime Torile, kus meid võttis vastu Klaara-Manni puhkemaja tore pererahvas. Meie seltskond jaotati kõigi mugavustega hubastesse tubadesse ning seejärel saime maitsta pererahva imemaitsvaid toite. Peale sööki olid kõik juba tegusast päevast üpris väsinud ning nautisid oma tubades kaminatuld ja sooja teed. Sellel õhtul suunduti varakult magama, et järgmisel päeval juba Soomaad avastada.

Teist päeva alustasime suhteliselt vara, kuigi saime magada kauem, kui tavalisel koolipäeval. Peale hommikusööki läksime koos oma giidi Anne Borkveliga Soomaa rahvusparki, kus 80% territooriumist moodustavad rabad ning sealne veetaseme kõikumisamplituud võib olla 5,7 meetrit. Mööda treppi (!) tõusime Soomaa suurimale - Kuresoo rabale. Matkarajal liikudes saime juurde palju teadmisi rabataimede, laugaste tekkimise ja rabas valitsevate ohtude kohta. Üllatusena tuli fakt, et jalajälg kaob rabast alles 7 aastaga ning rabas liikudes tuleb vältida helerohelise sambla peale astumist, sest selle all ei ole kandvat pinnast. Rabajärvede ääres tegime klassiga rabavaikuse nautimise minuti, mis oli väga eriline. Karuskose külas nägime poolvalmis haabjat (veesõiduriist), mida kasutatakse suurvee ajal. Ka surnute transportimine toimus haabjate abil, millega nad viidi Tori surnuaeda, kus kirstud pandi puu najale püsti, et vesi välja valguks. Omal ajal võis Soomaal surmatunnistuselt lugeda: „uppunud puu otsa“ ja seda sõna otseses mõttes. Nimelt külmemal üleujutuste ajal, kui lootsik käis ümber, külmusid tihti inimesed ära, kui hoidsid puust kinni.

Pärastlõuna jätkus ajaloolis- kultuuriliste teadmiste hankimisega Toril. Viibisime Tori Hobusekasvanduses, mööda sime Tori kõrtsihoonest ning saime pilgu heita renoveeritud Eesti sõjameeste mälestuskirikusse. Kiriku altar on seal väga eriline, kuna on valmistatud veskikividest. Selles kirikus toimub palju kontserte, sest sealne akustika on imeline. Kõlas küll kaunilt, kui võtsime üles laulu Põhjamaast. Tori kiriku juurest laskusime aga Tori põrgusse! Just nii kutsutakse Pärnu jõe äärset punasest liivakivist paljandis olnud mitmesaja meetri pikkust koobastikku, millest kahjuks praeguseks on enamik sisse varisenud. Giid rääkis meile hulgaliselt põnevaid lugusid, mis kõik vanapaganatega seotud. Lõpuks jõudsime Vanakuradi kuju juurde, kellele võis igaüks sosistada oma halva harjumuse või kurja plaani ning et sellest lahti saada, oli vaja joosta vastupäeva ümber selle kuju kolm ringi. Ja seda võimalust kasutasid meist paljud! Õhtul aga jätkus energiat veel viktoriiniks, piljardimänguks, saunamõnude nautimiseks ning pidasime ka hilisõhtust (ehk varaöist) klassikoosolekut.

Laupäeva hommikune ilm oli väga ilus ja kestis kogu päeva. Sõidu ajal rääkis õpetaja Krista lähemalt Luitemaa looduskaitsealast, kus asuvad Eesti kõige kõrgemad luited, mis tekkisid ~4000 aastat tagasi. Mööda Rannametsa- Tolkuse looduse õpperada liikudes jõudsime Rannametsa vaatetornini, kust oli imeline vaade nii merele kui ka rabale. Seejärel otsustas kogu klass minna hommikusele jalutuskäigule läbi Tolkuse raba, mis osutus suurepäraseks ideeks, sest raba oli kaunis ja päike paistis seal vägagi soojalt.

Kabli linnuvaatlusjaamas ootas meid ornitoloog Jaak Tammekänd. Näitamiseks tõi ta meile punarinna, kes oli juba rõnga jalga saanud, sest mere ääres oli tugev tuul ning linde lendas sellel päeval vähe. Peale rõngastamise metoodika ja püütud liigi tutvustust lasime linnu vabaks ning asusime uurima hiigelsuurt järjest kitsenevat võrku, mis oli piki rannikut püsti seatud. Lindude võrku ajamiseks on erinevaid võimalusi: vile, mis meenutab lindudele teiste hoiatushüüdu, kõlistid, mis teevad linde hirmutavaid hääli ning ka suured pallid, mis meenutavad lindudele kulle. Aastas rõngastatakse seal keskmiselt 13000-14000 lindu. Linnuvaatleja ise peab aga ärkama juba enne päikesetõusu. Kabli rannas juhtus ka midagi ennenolematut- üks meist hakkas lainemurdjaks ning vastupidiselt teistele, kes tirisid endale selga paksud joped, otsustas ta hoopis suplema minna!

Tegime peatuse ka Kilingi-Nõmme lähedal asuva 33 meetri pikkuse Allikukivi koopa juures, mis avastati siis, kui kopp kukkus liiva kaevamisel läbi koopa lae. Lagi tsementeeriti ja koobas avati külastusteks. Taskulampide valguses nägime sealset tumepunast liivakivi. Keegi meist avastas isegi ühe väikese nahkhiire ühes koopaseinas asuvast augukesest ja jagas seda leidu ka teistega, nii et me kõik saime eemalt vaadata, milline üks nahkhiir välja näeb.

Tagasiteel oli võimalus uudistada ka valgest liivakivist Helme koopaid. Kõik, kes jõid sealsest allikast vett ning sellega nägu pesid, saavad nüüd rõõmsad olla, sest see vesi peaks meid nüüd noore, ilusa ja tervena hoidma.

Täname kogu südamest KIK-i, kelle toetusel meie reis teoks sai, samuti meie supertoredaid giide ja Klaara-Manni pererahvast. Oleme nüüd nii hingelt kui ka teadmiste poolest rikkamad!

11.b klassi õpilaste Katrin Penti, Karmen Kõlametsa, Kaili Viira ja Betti Valsi matkapäevikud kokku sidunud klassijuhataja Maie Karakatš

Selle artikliga täname ja õnnitleme Põlvamaa Aasta Õpetajat Krista Unterat, kes on Põlva ÜG gümnaasiumiastme looduskäikude peaorganisaator.

Teadlaste öö festival Tartus

Alljärgnevalt 8.a ja 11.a klassi õpilaste nägemused ürituse kohta.

8.a klass

28. septembril käisime (8.a ja 11.a) Tartus Teadlaste Öö Festivali suure finaalpäeva raames korraldatud üritustel. Sõitsime välja kell 17.00, eesmärgiga jõuda Tartu Tamme Gümnaasiumisse, kuhu oli üles seatud erinevaid katseid ja võimalusi ise kaasa lüüa. Ühe hea näitena meenub maanteeameti poolt korraldatud vigurrada, mis tuli läbida nii kaine peaga kui ka „joobes“. Joobe efekti tekitasid spetsiaalsed prillid. Uskumatu, et inimese koordinatsioon võib alkoholist niivõrd häiritud saada. Igaüks seda katset sooritada ei julgenudki. Pealtvaatajatele jätkus naeru hulgaliselt. Põnevad olid veel mündi kuldamine, vulkaaniliste pursete demonstreerimine, maakera huku näitamine, aga ka visuaalefektide tekitamine. Huvitava matemaatika toas pusisime kokku puslesid. Tüdrukuid meelitas ligi viltimistuba. Sai meisterdada endale õmblusteta kotikest ja kaunistada see viltimistehnikas. Tamme Gümnaasiumi õuel saime uudistada elektriautot, mille juhtimisega, klassijuhataja Kaja, edukalt hakkama sai.

Tartu Tamme Gümnaasiumist lahkusime lõbusa tujuga.

Edasi suundusime TÜ Cheemicumi, kus tehti pidevalt pauku ning oli võimalik kuulata loengut. Vaatasime eksperimentaalpsühholoogia töötuba, kus oli ka võimalus ise katsetada. Hiljem kuulasime loengut teemal „Keemia loomaaed“, kus katsete ja videode abil käidi läbi putukate maailm (vaadatuna läbi keemikute prisma).

Sealt siirdusime Tartu Tähetorni, kus tutvusime omal käel majaga ja saime vaadata ka teleskoobiga taevasse. Pika ja aeglaselt liikuva järjekorra tõttu, jõudsid torni tippu vähesed. Aga teleskoobiga Kuud vaadata, saime ka tähetorni jalamil. Siseruumides saime jälgida astronoomiaalaseid väljapanekuid ja ühes saalis näidati kosmosekatastroofidest filmi. Ligi nelikümmend aastat oli varjatud endise Nõukogude Liidu esimese kosmonaudi traagilist hukkumise lugu.

Tagasiteel kodulinna, oli bussis teemasid palju, mille üle arutada .Tundus, et 11. klassi õpilased huvitusid enam geoloogiaalasest loengust ja bioloogiast. Meie klassi omad tegelesid huviga töötubades.

Oli meeldejääv septembriöö. Ootame põnevusega järgmist festivali.

Rando Hinn
8.a klassi õpilane

11.a klass

28. septembri õhtul startis Edu keskuse juurest buss, mis viis Põlva Ühisgümnaasiumi 8.a ja 11.a klassi Tartusse, kus toimus Teaduste Öö.

Esimeseks sihtkohaks oli Tartu Tamme Gümnaasium, kus selle õpilased ja õpetajad olid üles pannud mitmed õpitoad. Seal sai näha fotokaadreid maailmalõpust, sõita joovastavate prillidega tõukerattarada, vaadata filme ning veel palju muudki.

Peale 2 tunnist ringkäiku Tamme Gümnaasiumis, mindi Tartu Ülikooli Keemikumi (Chemicum), kus kohe sisse minnes näidati katseid vesinikuga. Samuti nägime peaministrit, kes oli ka arvatavasti Teaduste Ööle tulnud. Peale sissejuhatust, saime valida kahe loengu vahel: bioloogia ja geoloogia. Kuna bioloogia oli meie sinna saabudes rahvast täis, läksime alguses geoloogiasse, mis osutus vägagi huvi pakkuvaks, kuna seal rääkis võimalikest ja olnud katastroofidest, samuti ka taevakehadest ja dinosaurustest. Kui geoloogia loeng läbi sai, oli võimalik juba minna bioloogiasse.

Tuli välja et see ei olnudki nii väga bioloogia kui keemia, sest loengut viisid läbi kaks keemia tudengit. Tehti mitmeid katseid ja tutvustati erinevaid loomi ja nende mürke. Katsetest pälvisid suurema tähelepanud “plahvatav angerjas” ja “jaanimardikas”.

Kui keemikus oli kõik võimalik tehtud, seati bussirattad Tartu Tähetorni poole Toomemäel.

Sealse suure rahvamassi tõttu, oli torni tippu pea võimatu jõuda. Aga sellegi poolest sai seal tutvuda maja ajaloo ja alumistel korrustel välja pandud eksponaatidega.

Põlvasse tagasi jõuti poole ühe ajal öösel, kuid keegi polnud väsinud, sest seljataga oli väga põnev õhtu.

Joonas-Dein Plakso
11.a klassi õpilane

Õppekäik Vällamäele

Esmaspäeval, 17. septembril kell 11.10 väljus buss Edu parklast, mille peal olid 10.b klassi õpilased, et liikuda Haanja loodusparki. Kui meie Vällamäele jõudsime, oli rõõmsameelne Võrumaa looduharidusspetsialist Diana Pungar, juba kohal. Ta rääkis meile sissejuhatuseks, mida me tegema hakkame. Paari peale said kõik endale kompassi ja kaardi. Õppisime kompassi tundma ja asusime 2,2 kilomeetrisele matkarajale. See viis meid Vällamäe tippu, mis on Eesti kõige kõrgem suhtelise kõrgusega mägi (84 m suhteline kõrgus, absoluutne kõrgus merepinnast 303,9 m). Seetõttu oli mäest üles minna küllaltki raske. Teel tippu täitsime ka töölehte, näiteks mõõtsime pulssi mäe jalamil ja tipus. Lisaks sellele panime kirja kõrguse merepinnast erinevatel punktidel mäe nõlval ning pärast joonistasime selle järgi skeemi mäe läbilõikest. Tipus moodustasime elava kompassi. Saime teada, et Vällamäe liigirikka taimestiku põhjuseks on viljakas muld ning maastiku reljeefiline mitmekesisus. Seal elab palju erinevaid loomi ning seal on nii ürgmetsa kui ka majandusmetsa.

Vällamäel on kaks tippu: kõrgem on 303,9 m ja madalam on 302,1 m. Giid rääkis huvitavatest faktidest Vällamäe kohta: näiteks on seal Eesti kõige paksema turbakihiga raba (17 m). Saime teada, et *häil* on tühi koht, kus suuri puid ei kasva ning et Vällamägi tekkis jääajal ja koosneb moreenist. Nõlvad on väga järsud, kohati kuni 40 kraadi. Pikematel ja järsematel nõlvadel on tekkinud uhtorud ehk *tsorid*. Kui olime matkaraja läbinud, pidi igaüks ütlema ühe asja, mida ta täna õppis.

Sealt edasi sõitsime Hinni kanjonisse. Teel nägime Suurt Munamäge, mis on Eesti suurima absoluutse kõrgusega (317,6 m) ning kui jõudsime Hinni kanjonisse tuli ka päike välja.

Hinni kanjon on Eesti kõige sügavam liivakivisse uuristatud kanjonorg, mis on 15-20 m sügavune ja 300 m pikkune. See on väga järskude nõlvadega sälkorg, mille laius on 6-10 m. Kui olime kanjoni ära vaadanud, sõitsime tagasi Põlvasse. Kõik olid väga väsinud, aga rahulolevad.

Morten Maidla ja
Kärolin Orav
10.b klassi õpilased

8.b looduselamusi Tilleoru matkarajalt

Tilleorus oli metsik loodus ja see tundus ürgne ja puutumatu. Õhk oli väga puhas ja värske. Oli nii vaikne, et hakkas kõhe olla. (Markus)

Seal oli vaikne ja rahulik, kuid kui me kõvemat häält tegime, hakkasid linnud pahandama. (Timm Rainer)

Mulle meeldis vaadata, kuidas Ahja jõgi voolas ning kuidas taimed vooluga kaasa läksid. Oli tahtmine ise ka jõkke minna, kuid vesi ulatus üle kummiku ääre. (Hanna Maria)

Jõgi tekitas vaatamisrõõmu, selle põhjas olid kaunid luited. (Elina)

Sain teada, et soot on vana jõe säng, mis on poolkuu kujuline. (Merit)

Lamminiidul ehk luhal käivad toitumas sookured ja valged toonekured. Lamminiite kujundavad ajutised üleujutused. (Timm Rainer)

Inimene oli saaginud tormi poolt maha murtud puid, et matkarajal kõndida saaks, aga maha lõigatud puid ei olnud kaasa võetud, et mets saaks need puud tagasi. (Marten)

Nägime vana puutüve, kus on väga hea elada erinevatel putukatel, rähnidel, seentel ja kõikidel muudel olenditel. Selline koht võib olla vääriselupaik. (Johanna)

Üheks looduselamuseks oli pasknääri hõikumine. Looduses pole ma muidu seda häält tähele pannud, aga edaspidi tunneksin selle ära. (Kätlin)

Nägime kuslapuid, millel olid mõned marjad küljes. Kuslapuu on tegelikult põõsas, ta marjad on mürgised ja ta lehed on pehmed. Nii kuslapuu lehed kui ka õied ja viljad kipuvad olema kahekaupa. (Sandra)

Mulle väga meeldis künnapuu, sest sellel olid huvitava kujuga lehed. (Jakob)

Metsas oli palju teisigi taimi peale puude. Nägime näiteks sõnajalgtaimi - maarjasõnajalgu, laanesõnajalgu, kilpjalgu, osjasid ja koldasid. Algul ajasin nad omavahel sassi, aga siis ütles õpetaja, mis on mis. (Eva-Mai)

Kui hõõruda metspipart, hakkab taim eritama pipraga sarnast lõhna, aga metspipar ei ole söödav. (Martin)

Angervaksa tundsime ära punaste leherootsude järgi. (Britt)

Nägime väga erinevaid seeni, näiteks puravikke, mütsikuid, kärbseseeni, pilvikuid ja sooriisikaid. Nägime ka väga erinevaid samblaid, näiteks karusammalt, laanikut, tüviksammalt, kaksikhammast, lehviksammalt. (Elerin)

Turbasammal kasvab tavaliselt rabas, kuid ka Tilleorus oli seda näha, sest mõned kohad olid väga niisked. (Hanna Maria)

Suur sirmik - see asus täpselt matkaraja kõrval. Ma polnud kunagi nii suurt sirmikut näinud. Esmapilgul meenutas see valget kärbseseent, sest seene jala küljes oli krae nagu kärbseseentelgi. (Hanna Maria)

Nägime valget kärbseseent, mis on surmavalt mürgine. Ta on üleni valget värvi. (Hanna-Katre)

Kui vahtra pigilaiksuse seen kasvab vahtralehe peal, on selles kohas puhas õhk. (Keterli)

Kõige huvitavamad olid mulle mustad seened, mis nägid välja kui piklikud roosi õied. (Markus)

Me käisime Merioone allika juures, mis tuli liivakivi paljandi vahelt. Vesi oli väga külm, aga hoolimata sellest, et seal allikavees palju väikseid konni oli, jõime me seda. See oli väga hea. (Eva-Mai)

Mööda pikka treppi üles kõndides ja ohkides jõudsime välja ristimännini. (Elina)

Kaitsealuse Tilleoru ristimänni ümbermõõt oli 4,3 meetrit ja ta oli märgatavalt kaunis. (Merit)

Tilleorus oli hästi näha sügise tulekut. (Kärt)

Oli loomade tegutsemisjälgede uurimist ja puude jälgimist, et millised on nende eritunnused ja kuidas nad murdunud on. (Christo)

Märkasin mitmeid erinevaid putukaid, näiteks suuri läikivaid metallpõrnikaid. (Markus)

Kõndima pidime väga palju. Eriti lahe oli mäest üles minna ja jõuda väga suure Tilleoru tamme juurde. (Rasmus)

Kokkuvõtteks oli meil vapustavalt meeldiv seltskond ning matkaraja lõppu jõudes olid kõik kindlasti rikkamad. (Elina)

Olin õnnelik, et nii kaunist loodust nägin. (Eva-Mai)

“Kuidas saada edukaks ettevõtjaks?”

Põlva ÜG ettevõtlusringi õpilased osalesid 3. oktoobril Võru ja Põlvamaa ettevõtlusnädala raames edukate ettevõtete külastuspäeval. Sõitsime hommikul Võrru, kus meid ootas Võru Äriklubi esindaja kes tegi päeva lühitutvustuse ja sisukas päev oligi alanud. Alustasime Riticoga. Ritico OÜ: 1993. aastal loodud ettevõte, mis tegeleb jalanõude valmistamisega. Nende tootmine asub Võru linna lähedal Kirumpääl, kus valmivad sandaalid, toasussid ning laste- ja võimlemissussid. Tootevalikus on veel ka kingapaelad, sisetallad ja jalatsihooldusvahendid. Ettevõtte tooted on valmistatud naturaalsetest materjalidest. Ritico alustas oma tööd praeguses Võru trükikojas ning esimeseks tooteks oli võimlemissuss, mis on pälvinud palju kuulsust ning neid susse kasutatakse palju tantsutrennides, aeroobikas jm. Võimlemissusse müüb ettevõte HipHop nime alt; sandaale, sisetaldu ja kingapaelu võib leida kaubamärgi OmaKing alt. Jalanõude valmistamisega ja turundusega on seotud 45 inimest. Riike, kus hinnatakse Ritico jalanõusid kõrgelt: Kreeka, Soome, Rootsi, Eesti, Inglismaa (Ritico müüb Inglismaale talvesaapaid) jm. Eesti müüakse tooteid lähimates jalatsipoodides, parimates supermarketites ja kaubamajades. Samuti saab tooteid kodust lahkumata osta e-poe kaudu. Selles ettevõttes üllatasid meid väga nutikad masinad, mis teevad ära suurema osa tööst. Ettevõtte juhataja rääkis firma saamisloost.

Teinud ära ringkäigu Riticos, suundusime Suwemisse. AS Suwem: loodi 1. septembril 1992. Ettevõte toodab lastetoamööblit ning lasteaedade ja majutusasutuste mööblit. Lisaks lastemööblile valmistatakse ka madratseid ja tekstiiltooteid. Suwemi esimene toode oli pildiraam, 1997. aastal spetsialiseerus üle lastetoamööblile, mida valmistab praeguseni. Tooteid iseloomustab: loodussõbralikkus, turvalisus, usaldus, elurõõm, hoolivus, mängulisus ja funktsionaalsus. AS Suwem toetab paljulapselisi peresid ja puuetega inimesi. Ettevõtte müüb oma tooteid Soome, Hollandisse, Eestisse, Lätti, Saksamaale, Iisraeli, Ukrainasse, Rootsi, Leetu ja Lõuna-Koreasse. Suwemis töötab umbes 63 inimest. Suwemi toiminguid tutvustas meile Kaido Mäesalu kes võlus meid oma nooruslikkuse ja tarmukusega. Selliseks ettevõtjaks unistaks vist saada igaüks! Poisid said ka kõik voodid ära proovida ja pakuti ka kehakinnitust.

Seejärel sõitsime Kubija hotelli. Kubija hotell: Kubija hotell-loodusspaa asub Võru lähedal, sobib nii perepuhkusteks kui ka sõpradega vaba aja veetmiseks. Seal on ka seminaride pidamise võimalus, maaliline loodus inspireerib eriti häid ideid. Peale tegusat päeva saab kosutada ennast hellitavate hoolitsustega loodusspaas või lõõgastuda uues spaa- ja saunakeskuses. Spaa- ja saunakeskus on avatud alates 12. jaanuarist 2012. Peale 5 erineva suuruse, sügavuse ja temperatuuriga vanni, leidub spaas ka veel 4 erinevat sauna. Kubija Hotelli veel üks tähtsamaid osasid on Unekliinik. Kui sind vaevab väsimus ja unetus, saad abi küsida just Unekliinikust. Uneuuringu tulemusel selgub, milline on sinu unekvaliteet ja tervislik seisund, kas sul on unehäire ja mis on selle põhjuseks. Kogu öö kestva uneuuringu ajal registreeritakse unefaase sinu ajus, hingamist, südametegevust, kehaasendeid ja lihasaktiivsust. Selgub, kas sinu veres on une ajal piisavalt hapnikku, kui rahutult te magate ning kui tihti ja mis põhjusel sinu aju ärkab. Hotellis tegi meile ringkäigu Aivar Pindmann.

Kubijaga hotelli ja loodusspaaga lõppes meie ringkäik ning suundusime tagasi Põlvasse. Oleme tänulikud ettevõtlusnädala korraldajatele, et saime sellest põnevast üritusest osa. Saime kõrva taha panna paljugi huvitavat ja õpetlikku. Ettevõtjad jutustasid kaasahaaravalt oma ettevõtete loomisest ja ka ebaõnnestumistest. Saime ka teada, milliseid elukutseid tasuks õppida ,et nendesse ettevõtetesse tööle saada. Ettevõtlusring külastab ka edaspidi edukaid ettevõtteid ,et leida vastus küsimusele „Kuidas saada edukaks ettevõtjaks?“

Marimal Tilk, 8.a klassi õpilane
Põlva ÜG ettevõtlusringi pressiesinda-

Metsanduslik pilootprogramm

8. oktoobril osalesid 11.b klassi õpilased RMK Kiidjärve loodus-keskuse sügisesel jätkuprogrammil, mis tähendab seda, et kui kevadel osalesime metsaistutustöödel, siis nüüd oli aeg vaadata, millised tööd järgnevad istutamisele.

RMK Kiidjärve looduskeskuse juht Tiina Ilves korraldas meile väikse ringsõidu Põlva lähiümbruse metsades, et metsakasvataja Kaarel Tiganik saaks tutvustada erinevate puistute hooldamisvõtteid. Saime teada, kuidas metsamehed teevad selektsiooni tulevikupuude valikul nii kuuse, männi kui ka leht-puude osas, millisele puule antakse võimalus jõuda lõppraiesse ja miks.

Nägime hooldamata ja hooldatud noorendikke ning tegime paar praktilist tööd kasvamaläinud taimede tiheduse määramiseks.

Kahjuks meie istutatud männitaimedel oli männikärsakas külas käinud ja palju kurja teinud.

Maie Karakatš
11.b klassijuhataja